

St. Agneskleuterschool

Als de oude vestingwallen rond de stad Groningen mogen worden verwijderd, in de laatste decennia van de 19e eeuw, krijgt de stad eindelijk de ruimte om uit te breiden. Dat is nodig, want het toenemende inwonertal heeft dringend ruimte en onderdak nodig. In de Meeuwerderpolder ten zuidoosten van de stad verrijzen talloze woningen, vooral bedoeld voor arbeiders. De parochie, waarin de katholieke bewoners van deze nieuwe Oosterpoortwijk zich verenigen, krijgt dan ook de naam van de patroon van de werklieden en arbeiders, de Heilige Joseph. De gelijknamige neo-gotische kathedraal, ontworpen door de bekende architect P.J.H. Cuypers, wordt voorjaar 1887 plechtig gewijd. De Sint Josefparochie krijgt eigen scholen, uiteraard voor jongens en meisjes apart. De lagere school voor meisjes heet Mariaschool, de lagere school voor jongens Sint Jozefschool, de kleuterschool draagt de naam van Sint Agnes. Jongens en meisjes krijgen in 1907 een nieuw schoolgebouw aan de Polderstraat. De lessen zijn strikt gescheiden en net als bij de andere katholieke scholen deelt een muur het schoolplein in tweeën, zodat jongens en meisjes elkaar niet treffen tijdens het speelkwartier.

De katholieke scholen aan de Polderstraat komen in 1963 in beheer bij de KOC. Eind mei van datzelfde jaar komt er een einde aan de naar sekse gescheiden scholen. De KOC voegt de jongens- en de meisjesschool samen en maakt er een gemengde school van. Dat heeft te maken met de tijdgeest, maar meer nog met het aantal leerlingen en de verwachtingen voor de toekomst. Op dat moment staan er nog religieuzen voor de klas, zoals de Eerwaarde Zuster Mariëlla en schoolhoofd Zuster Josefta, die aan haar laatste jaar bezig is. Zuster Mariëlla, die met de andere zusters woont in het zusterhuis achter de A-kerk, reist elke dag per trolleybus van en naar de school in de

Polderstraat. Zij zal worden opgevolgd door de Eerwaarde zuster M. Benigna.

Het eerste jaar kelderen de leerlingenaantallen dramatisch. Aan het begin van het jaar bezoeken 321 leerlingen de lagere school, in december maar liefst tachtig minder. De kleuterschool telt aan het begin van datzelfde jaar 129 kinderen, in december nog geen honderd. Katholieke kleuters uit omliggende wijken zonder katholieke scholen vangen de terugloop eerst enigszins op. Een busdienst brengt de kinderen vier keer per dag van en naar de school in de Polderstraat. Als de nieuwe wijken eigen katholieke scholen krijgen, verlaten deze kleuters de Sint Agnesschool, tot verdriet van het hoofd, de Eerwaarde Zuster Andrea: "Toch zagen wij deze blijde, werkzame kleuters maar nade vertrekken, zoals ook in een goed gezin de ouders de kinderen niet graag zien heengaan." De KOC overlegt met de gemeente over het sterk dalende leerlingaantal, maar zonder resultaat. De school is in niet zo'n beste staat en moet ingrijpend worden verbouwd. Vooral het onderhoud van de ketels en de verwarmingsapparatuur doet een aanslag op het budget. Het is een hoofdpijdossier voor de KOC.

De St. Agneskleuterschool, geleid door de zusters, is ook al verouderd. De speelplaats is veel te klein. De Sint Josephparochie wil het plein graag vergroten door het slopen van de bouwvallige huizen rond het plein, die eigendom zijn van de parochie. "Op één na staan alle huizen reeds leeg, maar de vierde wordt door een voddenkoopman bewoond, die er niet over denkt beter te gaan wonen", meldt een onderzoek in 1955. De uitbreiding laat nog even op zich wachten.

Zuster Andrea, het schoolhoofd van de St. Agneskleuterschool, is de laatste religieuze

aan het hoofd van een katholieke school in de stad Groningen. Bij haar vertrek zijn al haar mede-religieuze schoolhoofden vervangen door leken. Zuster Andrea omschrijft haar kleuterschool in 1966 liefdevol als "één groot blij gezin". De zusters zelf hebben het in deze tijd niet altijd gemakkelijk. Een veelzeggende anekdote gaat over een nieuw toilet dat in de kleuterschool wordt aangelegd. Voor het eerst in de halve eeuw waarin de zusters werken op de kleuterschool, beschikken zij nu over een eigen toilet. Zuster Andrea: "Vijftig jaar hebben wij een dankbaar gebruik mogen maken van het toilet van de leerkrachten van de lagere school, eveneens in de Polderstraat gevestigd. Als U weet wat dit ... voor ons betekent, zo dichtbij een toilet te bezitten, kunt U zich onze vreugde indenken."

De vreugde is niet van lange duur. De daling van het leerlingenaantal, dat zich begin jaren zestig al duidelijk aftekent, zet verder door. Tien jaar later zijn er onvoldoende leerlingen om de school levensvatbaar te houden. De kleuterschool stopt in 1970, de lagere school drie jaar later.

Polderstraat 44
9700AA Groningen
Nederland

